

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Teologia moralna szczegółowa: moralność życia społecznego (wykład + ćwiczenia)
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Detailed moral theology: the morality of social life
Kierunek studiów	Teologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Teologia
Język wykładowy	Polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. prof. dr hab. Jerzy Gocko

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	VIII	3
konwersatorium			
ćwiczenia	15	VIII	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1: Znajomość podstaw katolickiej nauki społecznej (historia katolicyzmu społecznego, zasady życia społecznego, dokumenty nauczania społecznego Kościoła)

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1: Poznanie teologicznych postaw odpowiedzialności za świat i życie wspólnotowe.
C2: Kształtowanie interpretacji i wyjaśnienia zjawisk społecznych oraz wzajemnych relacji między nimi.
C3: Poznanie wybranych aspektów etyki gospodarczej, etyki mass mediów i etyki politycznej.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	definiuje i rozpoznaje podstawowe zagadnienia i problemy moralne w zakresie życia społecznego	T_W03
W_02	ma uporządkowaną i pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji, szczegółową wiedzę z zakresu innych dyscyplin teologicznych, w tym teologii moralnej społecznej i katolickiej nauki społecznej	T_W07
W_03	ma rozszerzoną wiedzę o człowieku jako podmiotu życia społecznego, w tym jako twórcy kultury, oraz zna wybrane koncepcje człowieka i świata oraz rozumie interakcje pomiędzy wiarą a rozumem zwłaszcza w zakresie życia społecznego	T_W19
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje dotyczące współczesnych problemów etycznospołecznych z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy z wykorzystaniem wiedzy teologicznej i zasad nauki społecznej Kościoła	T_U01
U_02	potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne oraz wzajemne relacje między zjawiskami społecznymi pod kątem ich moralnej oceny	T_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	identyfikuje i rozstrzyga dylematy — zwłaszcza doktrynalne i moralne — związane z życiem indywidualnym i społecznym	T_K06

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

<u>Wykład konwencjonalny</u>   1. Integralny charakter pośannictwa Kościoła – perspektywa dogmatyczna i historyczna 2. Przeobrażenia w zakresie nauczania społecznego Kościoła 3. Natura, ilość i obowiązywalność zasad życia społecznego 4. Zasada personalizmu 5. Zasada pomocniczości 6. Dobro wspólne 7. Kategoria uczestnictwa 8. Sprawiedliwość jako zasada życia społecznego 9. Sprawiedliwość a miłość. Sprawiedliwość a miłosierdzie 10. Prawo własności w kontekście powszechnego przeznaczenia dóbr 11. Liberalizm – geneza, założenia i ocena

12. Odrzucenie kolektywizmu i totalitarnego socjalizmu
13. Praca ludzka – istota, praca w kontekście historyczno-społecznym, podstawowe wymiary pracy, prawa człowieka pracy
14. Zjawisko bezrobocia – rozumienie, typy bezrobocia, aspekty moralno-pastoralne
15. Związki zawodowe – istota, cechy konstytutywne i funkcje, metody działania; problematyka moralna strajku
16. Historia praw człowieka; nowożytne koncepcje praw człowieka
17. Podstawa normatywna i racja usprawiedliwiająca prawa człowieka, przymioty praw człowieka
18. Zagrożenia komunikacji społecznej; zjawisko umasowienia mediów i jego następstwa dla procesu komunikacji
19. Prawda jako fundament komunikacji; jej teologiczne i społeczne aspekty; wymagania moralne w dziedzinie komunikacji
20. Obowiązek prawdomówności i aspekty moralne kłamstwa, problematyka sekretu
21. Historia praw człowieka; nowożytne koncepcje praw człowieka
22. Podstawa normatywna i racja usprawiedliwiająca prawa człowieka, przymioty praw człowieka
23. Istota i cel państwa – perspektywa moralnospołeczna
24. Źródła władzy państwowej i jej uprawnień
25. Zasady określające relację państwo-Kościół w demokratycznych państwach prawa z perspektywy nauki społecznej Kościoła

Ćwiczenia

1. Wartość środowiska naturalnego – współczesne jego zagrożenia. Podstawowe zasady ekologicznej. Znajomość encykliki „Laudato Si”.
2. Moralne aspekty kultury. Inkulturacja. Zadania chrześcijan wobec kultury. Granice wolności słowa.
3. Ojczyzna i patriotyzm. Zafałszowanie postaw patriotycznych.
4. Jana Pawła II wizja zjednoczonej Europy. Tożsamość Europy. Europa jako kategoria duchowa
5. Moralno-społeczne aspekty migracji. Kościół a współczesny kryzys migracyjny.
6. Postawa i uczestnictwo świeckich katolików w życiu politycznym. Znajomość Noty politycznej
7. Kompromis polityczny – kompromis moralny. Sprzeciw sumienia.
8. Moralne aspekty Internetu. Chrześcijanin w społeczeństwie informacyjnym.
9. Ideologia gender – problematyka moralno-społeczna

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny Dyskusja Studium przypadku Analiza tekstów źródłowych	Egzamin Referat Sprawozdanie Kolokwium Test Prezentacja	Karta egzaminacyjna Uzupełnione i ocenione kolokwium
W_02	Wykład konwencjonalny Dyskusja Studium przypadku Analiza tekstów źródłowych	Egzamin Referat Sprawozdanie Kolokwium Test	Karta egzaminacyjna Uzupełnione i ocenione kolokwium

		Prezentacja	
W_03	Wykład konwencjonalny Dyskusja Studium przypadku Analiza tekstów źródłowych	Egzamin Referat Sprawozdanie Kolokwium Test Prezentacja	Karta egzaminacyjna Uzupełnione i ocenione kolokwium
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Wykład konwencjonalny Analiza tekstu Burza mózgów Giełda pomysłów Dyskusja Studium przypadku	Referat Sprawozdanie Kolokwium Test Prezentacja	Karta egzaminacyjna Uzupełnione i ocenione i kolokwium
U_02	Wykład konwencjonalny Analiza tekstu Burza mózgów Giełda pomysłów Dyskusja Studium przypadku	Referat Sprawozdanie Kolokwium Test Prezentacja	Karta egzaminacyjna Uzupełnione i ocenione i kolokwium
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Wykład konwencjonalny Dyskusja Rozmowa sokratyczna	Referat Sprawozdanie Kolokwium Test Prezentacja	Karta egzaminacyjna Uzupełnione i ocenione kolokwium

VI. Kryteria oceny, uwagi:

1. Obecność na zajęciach.
2. Aktywność studentów podczas zajęć (wypowiedzi ustne, dialogi)
3. Zasady dotyczące ćwiczeń:

A. Ćwiczenia obejmują następujące etapy:

- a) Sprawdzenie listy obecności
- b) [tzw. wejściówka]
- c) Wprowadzenie w tematykę [prezentacja/referat]
- d) Dyskusja/praca w grupach/inna forma aktywizacji
- e) Podsumowanie.

Wprowadzenie w tematykę jest formą zagajenia i dopełnia lekturę tekstu obowiązującego na ćwiczenia. Może przybrać formę referatu, prezentacji multimedialnej itp. Inwencja mile widziana. Powinno trwać ok. 10-15 min.

Dyskusja trwająca ok. 20 min. może przyjąć różne formy (dyskusja moderowana przez prowadzących, praca w grupach, trybunał, debata oxfordzka itp. – tu także inwencja mile widziana). Na końcu prowadzący dokonują krótkiego podsumowania. Sam sobie też rezerwuję czas na kilka zdań.

B. Oczekiwania od prowadzących ćwiczenia:

- A) Info o ćwiczeniach. Przystawienia mi, najlepiej na konsultacjach lub mailem, bibliografii źródłowej, koncepcji ćwiczeń i planu.

- B) Najpóźniej tydzień po ćwiczeniach dostarczenia tekstu referatu i (lub) prezentacji wykorzystanej w ćwiczeniach. Referat powinien mieć aparat naukowy i wykaz bibliografii.
- C) Przesłania 5 pytań do ćwiczeń, które wykorzystam w kolokwium.

C. Oczekiwanie od uczestnika ćwiczeń:

- Obecności na ćwiczeniach. Każdy ma prawo do jednej nieobecności nieusprawiedliwionej. Pozostałe nieobecności domagają się usprawiedliwienia. Obecność na wszystkich ćwiczeniach premiowana jest dodatkowymi 3 pkt.
- Zapoznania się z tekstem wprowadzającym do ćwiczeń (wykaz w załączniku, kopię tekstu roześle wcześniej mailem).
- Przygotowania i przesłania mi mailem do poniedziałku do godziny 18 jednego pytania do tekstu, które może być wykorzystane w tzw. wejściówce (czyli w jednym z trzech krótkich sprawdzianów weryfikujących przeczytanie tekstu). Element ten będzie jednym z czynników oceny za aktywność. Wszystkie nadesłane mi pytania do wejściówki, scalone i uporządkowane, roześle w wtorek do godz. 9.

D. punktacja (max 50 punktów)

15 = przeprowadzenie ćwiczeń, animacja dyskusji, ogólne wrażenie

10 = referat/prezentacja/aparat badawczy/

6 = aktywność

9 = wejściówki (3 wejściówki po 3 punktów każda)

10 = kolokwia (2 kolokwia tematyczne - 5 punktów każde)

extra 3 punkty za wzorową frekwencję (brak jakiegokolwiek nieobecności)

ocena końcowa	max 50 (53) p
51-60% - 3	26-30 - 3.0
61-70% - 3,5	30,5-35 - 3.5
71-80% - 4	35,5-40 - 4.0
81-90% - 4,5	40,5-45 - 4.5
91-100% - 5	45,5 - 5.0

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	45
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	45

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Kompendium nauki społecznej Kościoła. Kielce 2005.
Sobór Watykański II: Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym „Gaudium et spes”.
Jan Paweł II: Encyklika „Laborem exercens”.
Jan Paweł II: Encyklika „Centesimus annus”.
Kongregacja Nauki Wiary. Nota doktrynalna o niektórych aspektach działalności i postępowania katolików w życiu politycznym.
Jan Paweł II. Encyklopedia nauczania społecznego. Red. A. Zwoliński. Radom 2005.

Nagórny J.: Posłannictwo chrześcijan w świecie. T. 1: Świat i wspólnota. Lublin 1997.
 Gocko J.: Ekonomia a moralność. Poszukiwania teologiczno-moralne. Lublin 1996.

Literatura uzupełniająca

Mariański J.: Kościół a współczesne problemy społeczno-moralne. Kwestie wybrane. Lublin 1992.
 Skorowski H.: Problematyka praw człowieka. Warszawa 1992.
 Juros H.: Spór o metodologię nauki społecznej Kościoła. W: Jan Paweł II. Centesimus annus. Tekst i komentarze. Red. F. Kampa, C. Ritter. Lublin 1998 s. 349-372.
 Buttiglione R., Chryścjanie a demokracja, Lublin, 1993;
 Czuba K., Katolickie podstawy etyki dziennikarskiej, Toruń 2007;
 Ekologia. Przesłanie moralne Kościoła, red. J. Nagórny, J. Gocko, Lublin 2002;
 Ekologia. Przesłanie moralne Kościoła, red. J. Nagórny, J. Gocko, Lublin 2002;
 Jurczyk B., Ekologia-człowiek-Kościół. Antropologiczny wymiar kryzysu ekologicznego w ocenie Kościoła, Opole 2002;
 Marcol A., Korupcja. Problem społeczno-moralny, Opole 1992;
 Reroń T., Mass media na usługach moralności chrześcijańskiej, Wrocław 2002;
 Skorowski H., Koral J., Gocko J.: Świat u progu XXI wieku. Wybrane zagadnienia z problematyki międzynarodowej, Warszawa 2006;
 Wojna sprawiedliwa? Przesłanie moralne Kościoła, red. J. Nagórny, M. Pokrywka. Lublin 2003;
 Zaangażowanie chrześcijan w życiu społecznym, red. A. Marcol, Opole 1994;
 Zatraskany o człowieka i świat. Nauczanie etyczno-społeczne Jana Pawła II, red. H. Skorowski, Warszawa 2005;
 Kampa F., Istota i zadania związków zawodowych w świetle dokumentów społecznych Kościoła, RW KUL, Lublin 1990.

Teksty wprowadzające do ćwiczeń:

Franciszek. Encyklika Laudato Si [rozd. III-IV: nr 101-162]
 Dudek A.: Kultura. W: Jan Paweł II. Encyklopedia nauczania społecznego. Red. A. Zwoliński. Radom 2005 s. 258-264.
 Jan Paweł II. Pamięć i tożsamość. Rozmowy na przełomie tysiącleci. Watykan 2005. Rozdział: Myśląc Ojczyzna....
 Jan Paweł II. Pamięć i tożsamość. Rozmowy na przełomie tysiącleci. Watykan 2005. Rozdział: Myśląc Europa...
 Orędzie papieża Franciszka na Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy 2018: "Przyjmować, chronić, promować i integrować imigrantów i uchodźców"
 Kongregacja Nauki Wiary. Nota doktrynalna o niektórych aspektach działalności i postępowania katolików w życiu politycznym.
 Góralczyk P.: Kompromis. W: Jan Paweł II. Encyklopedia nauczania społecznego. Red. A. Zwoliński. Radom 2005
 Benedykt XVI, Orędzie na XLV Dzień środków Społecznego Przekazu „Nowe technologie komunikacyjne i głoszenie Ewangelii” (2011)
 List pasterski biskupów polskich Wielkie zagrożenie (pełna wersja)